

– Flysikkerheten er en ting, men som tilsynsmyndighet har vi også et ansvar for at andre sider av samfunnsnyttan av en flyplass blir synliggjort, sier Luftfartsdirektør Stein Erik Nodeland til Flynytt. Foto: Lars Brede Grøndahl

Kjeller er Norges viktigste luftsportsanlegg målt i antall aktive utøvere på helårsbasis. Flyplassen har fylt 102 år og er en av verdens eldste i fortsatt drift. Forsvaret bruker Kjeller til tyngre vedlikehold av F-16 gjennom statsforetaket AIM Norway. Skedsmo kommune har i utkast til kommuneplan foreslått at flyplassen skal brukes til bolig og næring. Foto: Lars Brede Grøndahl

Luftfartstilsynet og Avinor

- Kjeller er såpass viktig i dag at det er nødvendig å se på helheten i løsningen slik at allmennflygingen på Østlandet blir tatt vare på – på en god måte.

(Luftfartsdirektør Stein Erik Nodeland)

TEKST: MARTIN NILSEN

Luftfartstilsynet og Avinor reagerer negativt på at de ikke ble tatt med på råd før Skedsmo kommune 15. september lukket høringen omkring ny kommuneplan, hvor det foreslås å legge ned Kjeller flyplass dersom Forsvaret forlater Kjeller.

Luftfartstilsynet trakk i nødbremsen for den kommunale prosessen omkring kommuneplanen og Kjellers fremtid i et brev til Skedsmo datert 29. oktober. Det statlige tilsynsorganet for luftfart krevde der utsatt høringsfrist og varslet innsigelser mot planen hvor høringsfristen for lengst var utgått.

Luftfartsdirektør Stein Erik Nodeland sier til Flynytt at samfunnsnyttan av en flyplass må tydeliggjøres, og at dette betyr at småflyvirksomhet og allmennflyging skal tas vare på.

I brevet viser tilsynet til plan- og bygningslovens bestemmelse om at et planforslag skal sendes på høring til alle statlige, regionale og kommunale myndigheter som blir berørt av forslaget.

«En feil»

Som overordnet myndighet for flysikkerhet ble Luftfartstilsynet

ikke varslet om høringen, og de skriver i brevet til Skedsmo kommune at de mener det foreligger en saksbehandlingsfeil ved at Luftfartstilsynet ble utelatt fra høringen.

Luftfartstilsynet ble gjort oppmerksom på planforslaget fra annet hold, og mente at de måtte få en ny og forlenget frist til å uttale seg, ikke minst fordi de nødvendigvis måtte sette seg inn i planen før de kan komme med innspill.

Av vesentlig betydning

– Etter en overfladisk gjennomgang av planforslaget slik det ligger ute på kommunens nettsider oppfatter Luftfartstilsynet at Skedsmo kommune ønsker å legge til rette for å legge Kjeller flyplass ned og disponere arealene til annet formål, står det i brevet.

– Arealplanen må derfor anses for å berøre Luftfartstilsynet som statlig myndighet, skriver Luftfartstilsynet og henviste til plan- og bygningslovens bestemmelse om at berørt statlig og regionalt organ kan fremme innsigelse til forslag til kommuneplanens arealdel og reguleringsplan i spørsmål som er av nasjonal eller vesentlig regional betydning, eller som av andre grunner er av vesentlig betydning for vedkommende organs saksområde, heter det videre.

Innsigelser

Luftfartstilsynet varsler samtidig i brevet om at det kan bli aktuelt å fremme innsigelse til den del av planforslaget som tilsynelatende går ut på å legge ned Kjeller flyplass.

– Vurderingen av hvorvidt innsigelse kan være aktuelt forutsetter imidlertid at Luftfartstilsynet får tid til å sette seg ordentlig

SMÅFLYPLASS I HOVEDSTADSOMRÅDET

– GA-miljøet i Norge er en viktig kilde for rekruttering og kommersiell luftfart, kompetanseutvikling, samt frivillig brannovervåkning, søk og redning, skriver Avinor i et brev til Skedsmo kommune undertegnet av konsernsjef Dag Falk-Petersen. Foto: Lars Brede Grøndahl

FAKTA – AVINOR AS OG FORETAKETS SAMFUNNSOPPDRAG

Avinor er et heleid statlig aksjeselskap under Samferdselsdepartementet. Selskapet har blant annet ansvar for de 46 statseide flyplassene. 12 flyplasser drives i samarbeid med Forsvaret.

I tillegg til flyplassene driver Avinor kontrolltårn, kontrollsentraler og annen teknisk infrastruktur for sikker flynavigasjon.

Om samfunnsoppdraget heter det blant annet på Avinors hjemmeside:

«Samfunnsoppdraget til Avinor er å sikre heile Noreg gode luftfartstjenester. Dette ansvaret består i å eige, drive og utvikle eit landsomfattande nett av flyplassar for sivil sektor, og ei samla flysikringsteneste for sivil og militær sektor.»

Videre:

«Også for busetjing, reiseliv, helsevesen, utdanning, idrett og kultur er luftfarten av stor betydning.»

(Kilde: Avinors hjemmeside)

med klar Kjeller-protest

inn i planen, og de konsekvenser den kan ha for norsk luftfart, skriver tilsynet.

Luffartsdirektør Stein Erik Nodeland utdyper for Flynytt bakgrunnen for brevet til Skedsmo på denne måten:

Viktig for flymiljøet

– I forhold til planarbeidet i kommunen er Kjeller viktig for flymiljøet på Østlandet, og Luftfartstilsynet ønsker derfor at alle sider av virksomheten blir belyst på en god måte.

– Det handler om et småflymiljø på Østlandet som det er viktig å ta vare på, og vi ønsker å belyse disse aspektene slik at vi dermed blir en del av prosessen i kommunen.

«Samfunnsnytte»

– Som landets tilsynsmyndighet for flysikkerheten – betyr dette at Luftfartstilsynet overfor kommunen vil peke på at det i Europa brer seg en vanlig oppfatning av at GA-miljøet er viktig for å opprettholde flygerferdigheter også hos yrkespiloter, og at det dermed har et flysikkerhetsaspekt?

– Flysikkerheten er en ting, men som tilsynsmyndighet har vi også et ansvar for at andre sider av samfunnsnyttan av en flyplass blir synliggjort.

– Det betyr blant annet at småflyvirksomhet og allmennflyging skal tas vare på og at det må være tilgang på landingsstriper for å opprettholde flygerferdighet.

– Kjeller er såpass viktig i dag at det er nødvendig å se på helheten i løsningen slik at allmennflygingen på Østlandet blir tatt vare på – på en god måte, sier Nodeland

La seg flate

6. november la Skedsmo kommune seg flate og svarte Luftfartstilsynet at de beklaget at de ikke varslet dem om høringen, og ga en utsatt høringsfrist til 28. november.

Tre dager etter at tilsynet hadde sendt sin protest, sendte også Avinor sin beklagelse over ikke å ha blitt tatt med i høringen. Avinor gir kommunen denne uttalelsen om Kjeller:

– GA-miljøet i Norge er en viktig kilde for rekruttering og kommersiell luftfart, kompetanseutvikling, samt frivillig brannovervåkning, søk og redning. Miljøet spiller også en betydelig rolle i bevaringen av kulturarv gjennom veteranflyklubber og museumsvirksomhet.

Kjeller sentral

– Tilgjengelighet på en god flyplassløsning for GA-miljøet på Østlandet har vært anstrengt etter at Fornebu ble lagt ned. Det er få steder som i dag er tilrettelagt for småflyaktivitet, Kjeller er den flyplassen som ligger mest sentralt i forhold til de store befolkningskonsentrasjonene, og spiller derfor en meget vesentlig rolle for GA-miljøet, heter det videre.

– Etter Avinors syn bør flyplassen opprettholdes til en god erstatning for dette miljøet er på plass, konkluderer brevet.

Brevet er undertegnet av konsernsjef Dag Falk-Petersen og konserndirektør Jon Sjølander. ✕

Nærmiljøet sier

Mellom 10000 og 15000 tilskuere som hvert år strømmer til Flydagen på Kjeller, er ingen tilfeldighet. Folk i Skedsmo vil ha Kjeller. Det fremgår av en ny meningsmåling at åtte av ti verken ser sin personlige frihet begrenset eller hindret av luftsportsaktiviteten på flyplassen. Innbyggerne i Kjellers vertskommune mener plassens historiske betydning er stor og at plassen bør beholdes. De sier tvert nei til å bygge boliger og næringsbygg på idrettsanlegg.

TEKST: MARTIN NILSEN

SKEDSMOS POLITISKE FLERTALL er på full kollisjonskurs med sine velgere i spørsmål knyttet til virksomheten på Kjeller og Kjellers fremtid. Hvis det fantes et antikollisjonssystem i politiske prosesser, slik det gjør i kommersiell luftfart, ville systemet trolig blinket ildrødt i denne saken.

Det mest markante funnet i en Infact-undersøkelse om Kjeller er at åtte av ti Skedsmo-innbyggere ikke ser Kjeller som et hinder for eller en begrensning for deres personlige utfoldelse.

Videre er tre av fire mot en nedbygging av idrettsanlegg, tre av fire mener Kjellers flyshistorie må bevares, annen hver mener det er beklagelig at kommunen ikke har tilrettelagt for en videreføring av Luftforsvarets tekniske behov på Kjeller, noe som har stor betydning for videre flyplassdrift, og mer enn annen hver mener Kjeller som idrettsanlegg for luftsport er viktig å bevare.

BLA OM!

Foto: Lars Brede Grøndahl

Er luftsportsaktivitet forstyrrende?

Tilretteleggelse for videre drift

JA til Kjeller

Befolkningsvekst

Skedsmo kommune tar utgangspunkt i en befolkningsvekst i Lillestrømsområdet frem til 2045 til totalt hundre tusen innbyggere, altså en fordobling i forhold til i dag. Hva er din holdning til et slikt innbyggertall ?

Tilrettelegging for flere arbeidsplasser

Hvor viktig bør arbeidet for tilrettelegging for flere arbeidsplasser i dette området prioriteres ? Angi på en skala fra 1 til 5, der 1 er helt uviktig og 5 er svært viktig.

Viktigste anlegg for luftsport i Norge

Hvor viktig er det at Kjeller flyplass beholder posisjonen som det viktigste idrettsanlegget for luftsport i Norge ? Angi på en skala fra 1 til 5, der 1 er helt uviktig og 5 er svært viktig eller 6 for vet ikke.

Kun besvart av respondenter som svarte 1 eller 2 på forrige spørsmål :

Erstatte idrettsanlegg med næringsbygg

Hvordan stiller du deg til å erstatte noen av idrettsanleggene i området med næringsbygg ?

Erstatte idrettsanlegg med boliger

Hvordan stiller du deg til å erstatte noen av idrettsanleggene i området med boliger ?

Kjellers flyhistorie

Hvor viktig er det å legge til rette for at Kjellers flyhistorie blir ivarettatt ved at veteranfly fortsatt kan fly fra flyplassen ? Angi på en skala fra 1 til 5, der 1 er helt uviktig og 5 er svært viktig eller 6 for vet ikke

Flydagen Kjeller samler årlig mellom 10 000 og 15 000 besøkende som lar seg fascinere av flyging og luftfartshistorie. Foto: Torkell Sætervadet

Infact har hentet innbyggernes mening om Kjeller: - Politikerne i utakt med folket.

Norges Luftsportsforbund og Flynytt har bestilt meningsmålingen som Infact gjorde i månedskiftet oktober/november. 568 av innbyggerne mellom 18 og 70 år er spurt, og dette ligger godt innenfor det som kreves for en representativ undersøkelse i et lokalt spørsmål, minst 500 respondenter.

Den årlige Flydagen på Kjeller samler mellom 10 000 og 15 000 tilskuere hvert eneste år, og luftsportsutøverne på Kjeller har en bestemt oppfatning av at befolkningen både i Skedsmo kommune og områdene rundt, har en mye mer positiv innstilling til at Kjeller bør bestå enn hva det politiske flertallet har flagget i arbeidet med ny kommuneplan.

Både boligbygging og næringsvirksomhet på Kjeller-jordene er en våt drøm for de som vil nedlegge den historiske flyplassen.

Anerkjent metode

– Det er vår bestemte oppfatning at folk flest i Lillestrøm-området har en langt mer positiv holdning til Kjeller enn deres folkevalgte representanter gir uttrykk for, sier John Eirik Laupsa, generalsekretær i Norges Luftsportsforbund som har fått Infact til å spørre nettopp innbyggerne om hva de mener om saken.

– Vi ønsket å finne ut om det inntrykket vi har stemmer med virkeligheten, derfor har vi gått til Infact som med sine

anerkjente metoder og verktøy har innhentet folkets mening, og dermed funnet svaret for oss, sier Laupsa.

– Når vi hører folkets røst i denne undersøkelsen, er det innlysende for oss at politikerne ikke gjør jobben sin som folkets valgte. Kjeller er for luftsportsmiljøet på Østlandet det Holmenkollen er for skisporten.

Utakt? Ja og nei

Flynytt har forelagt Infact-undersøkelsen for de politikerne i Skedsmo som i vår forrige utgave svarte på fem spørsmål om flyplassens fremtid og nåtid og latt det kunne ut i spørsmålet:

– *Er det politiske flertallet i Skedsmo i sterk utakt med befolkningen i Kjeller-saken?*

– Ja, det er opplagt, på bakgrunn av undersøkelsen dere har fått utført. Vi kan bare håpe at flertallet vil snu, sier Lisbeth Skulstad (KrF).

Skedsmos ordfører Ole Jacob Flæten (AP) deler ikke denne oppfatningen:

– Jeg tror folk har misforstått hva kommunenes politikere egentlig sier om denne saken, sier Skedsmos ordfører Ole Jacob Flæten (Ap).

– Hvis Kjeller skal brukes til noe annet enn i dag, må hele området reguleres. Det er i dag i bruk av Forsvaret og er ikke regulert, verken til småflyplass eller noe annet.

– Hvis Forsvaret skal selge det, er de bundet av Stortinget avhendingsregle-

ment som krever at Forsvaret henter ut det maksimale av verdi i området. Kommunen kommer aldri i posisjon til å kjøpe dette, men vi er reguleringsmyndighet. Andre må i så fall kjøpe og bebygge det, sier Flæten.

Han minner også om at kommuneplanen nå foreligger som et forslag som ennå ikke er vedtatt.

Vil ivareta flyhistorie

I sammendraget for kommuneplanen står det at «I tilfelle Forsvaret velger å nedlegge Kjeller flyplass, foreslås det å utvikle all videre flyplassdrift.»

– *Dette kan vel ikke misforstås?*

– Det er bred enighet om at vi ønsker å ivareta det flyhistoriske miljøet som er en viktig del av Kjeller. Og vi ønsker en mulighetsstudie for å vurdere hvordan dette kan gjøres. Men det er verken bevilget penger til eller igangsatt noe slikt arbeid foreløpig. En fremtidig bruk av Kjeller må sees i en større sammenheng, sier Flæten.

– *Hvor boliger og næring ønskes av mange?*

– Det er blant de ting som må vurderes når folketallet vårt øker med 30 000 innbyggere om noen år, sier Flæten.

Anne-Lise Hogstad (Pensjonistpartiet) mener Infact-undersøkelsen klart viser et språk mellom flertallets syn og folkemeningen omkring Kjeller.

– Flymiljøet er en fin kulturtradisjon i dette området, og folkets svar viser prosentvis hvor folkemeningen ligger. Her tar vi folkets side, sier Hogstad.

Ole Jacob Flæten (Ap) er ordfører i Skedsmo.
Foto: Lars Brede Grøndahl

– Avhenger av spørsmålstillingen

– Om vi som politikere er eller blir definert å være i utakt med befolkningen avhenger også av de stilte spørsmålene. Jeg tror det ligger noe der, skriver Kåre Mæland (SV) i en e-post til Flynytt.

– Nei, det synes jeg ikke, svarer Kjartan Berland, gruppeleder for Høyre i Skedsmo kommunestyre på Flynytts spørsmål.

– Det er alltid interessant å få kunn-

– Jeg tror folk har misforstått hva kommunenes politikere egentlig sier om denne saken.

skap om hva folket mener gjennom meningsmålinger, og det er positivt at folk er engasjert i saken om Kjeller.

Venter på Forsvaret

– Jeg tror det er viktig å ha med seg at vi fortsatt er i en prosess om hva som skal skje på Kjeller i fremtiden. Det er ikke vedtatt noe om utbygging av området, eller om at alt skal være slik som det er i dag på Kjeller. Men plansamarbeidet for Oslo/Akershus peker på Lillestrøm og konkret Kjeller som et naturlig område for utvidelse av areal til fortetting og byutvikling. Tidligere har kommunestyret også behandlet en mulighetsstudie for utvikling av Kjeller-området. I Høyre vil vi forsøke i løpet av neste år å få en avklaring på hva vi skal mene i spørsmålet om Kjeller og fremtidig bruk av dette området.

Avgjørende her vil nok være hva Forsvaret bestemmer seg for og hvilke fremtidsplaner de har for bruken av området. Jeg tror ikke vi får en endelig beslutning i Skedsmo om Kjeller-området før Forsvaret har gjort sine behovsavklaringer, skriver Berland.

Sikkert vårtegn

– På Lillestrøm sier vi «nå er det vår» når småflyene surrer på himmelen, sier Ann-Kristin Fiskerud (Sp).

– Det har «alltid» vært sånn, og vi som er oppvokst her synes lyden av småfly er koselig slik som for eksempel de som bor ved kysten liker lyden av snekker. Det er et aktivt og stort engasjement omkring små og store fly her i området og det ønsker vi fortsatt det skal være: Da må vi ha flystripa!

– Arbeidsplassene på Kjeller trengs. Her jobber folk på «gølv» og har gjort sitt stolte og viktige arbeid i generasjoner. Vi trenger flere arbeidsplasser «på gølv» og ønsker å bidra til et økt liv og trivsel på Kjeller, legger Fiskerud til.

Nabo i 50 år

– Støyen er mindre enn fra Fetveien og plager ikke oss, fortsetter Fiskerud.

– Jeg har bodd som nærmeste nabo til flystripa i 50 år og har aldri blitt plaget av flystøy.

– Det viktigste for oss som har bodd og bor her er at det Kjeller flyplass er for historisk viktig til at noen skal radere den ut og bygge boliger og næringsbygg her.

– Det er så lett å rive ned historiske bygg og plasser. Det virker som om mange av de som er i mot Kjeller flyplass ikke tenker så veldig langt og i alle fall ikke har mye historisk innsikt.

– Senterpartiet er for videre drift av flyplassen og er stolte av å spille på parti med størstedelen av befolkningen i Skedsmo.

– I denne saken er jeg «Kjerringa mot strømmen», og det er jeg stolt av sier Ann-Kristin Fiskerud.

På høy tid

– At politikere går i så markant utakt med innebyggerne kan være en bekrefteelse på at denne type undersøkelse var på høy tid. Det kan se ut som ingen har spurt innbyggerne om deres mening tidligere, avslutter Laupsa.

UTDEFINERER LUFTSPORTEN:

Tidligere FLO-direktør Erik Hernes.
Foto: Stian Solum, Forsvaret FMS

–Luftsport ikke breddeidrett

Erik Hernes, leder i Skedsmo idrettsråd

I debatten omkring Kjellers fremtid har NLF tidligere etterlyst en holdning fra Skedsmo idrettsråd omkring luftsportsaktivitetenes betingelser i kommunen, i praksis på Kjeller.

Erik Hernes, leder i idrettsrådet, sier rådet har tilkjennegitt behovet for arealer til idrettsformål og idrettsanlegg for alle, og har indikert hvilke områder rådet ønsker seg øremerket for breddeidretten.

Til Flynytt sier Hernes at Kjeller ikke spesifikt er nevnt i denne sammenheng.

Han er vel kjent med at NLFs medlemmer også er medlemmer av Norges idrettsforbund, men sier:

– Min helt personlige mening, ikke på vegne av idrettsrådet, er at de færreste forbinder luftsport med begrepet breddeidrett. Breddeidrett forbinder jeg med noe alle kan drive med.

– Det er ca 850 medlemmer knyttet til aktivitetene på Kjeller, har du en kommentar til det?

– Ja, det kan godt være at det er, men det er 21 000 aktive idrettsutøvere i hele Skedsmo, og det setter det vel i perspektiv, sier Hernes.

Hernes var tidligere administrerende direktør ved Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO), og han markerte seg da som tilhenger av å flytte Kjellers forsvarsvirksomhet til Gardermoen.

